

Landbrugsstøtten modvirker god natur

Konklusion og Forslag:

Det kan konstateres, at dansk natur afvikles hastigt, fordi EU og nationale tilskud ikke er målrettet kvalitetsnatur. Det at opretholde kvalitets natur koster penge. Derfor bør regeringen målrette flere af de økonomiske tilskud til forvaltning af den gode natur (uden kulturplanter!). God natur skal have højere tilskud end en triviell græsmark (med kulturplanter!) for at blive plejet. Regler og kontrol skal forenkles også vedrørende tilskud, der gives til naturpleje. Succeskriteriet bør ikke være, at forvaltede områder ligne golfbaner (tæt græstæppe er krav i krydsoverensstemmelse). Det er natureffekterne, der skal betales ekstra for. Der skal udarbejdes et specielt koncept for tilskud til naturpleje. Hvis der er politisk vilje, er der vel også en vej. Penge til natur er givet godt ud, da det har afkast på vores velvære. God inspiration kan hentes i vore nabolande, Sverige og England.

Baggrund:

I fremtiden skal Danmark bl.a. leve af vores natur. Ture i naturen er godt for krop og sjæl. Turister tiltrækkes af Guds frie natur. Så penge til natur er givet godt ud. Tabet af biodiversitet fortsætter desværre i den danske natur. Det har de grønne organisationer fastslået i 2010 og det gentages i en ny DMU rapport. Især står det meget sløjt til med ca. 300.000 ha beskyttet natur (svarende til et areal som Fyn). Det er naturområder, der burde være artsrige enge og overdrev, og som er afhængig af pleje. Her kan de små plantearter kun overleve, hvis der plejes med afgræsning.

Pleje er særlig vigtigt i dag, hvor naturen er belastet med næringsstofferne kvælstof og fosfor. Næringsbelastningen resulterer i forekomst af dominerende arter – såkaldte fedmearter, som kvæler de sårbare plantearter på enge og overdrev. De uønskede fedmeplanter er bl.a. brændenælde, vild kørvel, burre snerre, tidsel samt flere højt voksende græsarter. I et sådant selskab er det svært at være en lille plante. Derfor er det nødvendigt med græssende dyr til at pleje vores natur, men det er vanskeligt at skaffe god driftsøkonomi i naturpleje, især hvis arealerne er små og spredte. De fleste steder kan landmænd kun pleje naturen, hvis de får tilskud til plejen.

Landmanden kan få EU tilskud på 3.600 kr til at pleje græs- og naturområder: 2.200 kr i enkeltbetaling plus 1.400 kr for at afgræsse. I realiteten bruges disse penge hovedsagelig til "trivielle" græsmarker, dvs. arealer domineret af kulturarter og hvor natur stort set ikke forekommer. Men arme landmand hvis området fremstår med for megen natur, så straffes han økonomisk på grund af krav i krydsoverensstemmelse. Også den uheldige landmands tilskud til kornmarken reduceres. I 2010 er mange gode naturområder dømt ude ved kontrol på grund af for megen natur. Forståeligt nok at landmænd viger væk fra naturområder med nuværende regler.

Hvis et område har overvægt af naturlige plantearter, kan landmanden kun få 1.400 kr, selv om det er mere omkostningstungt at afgræsse natur end at afgræsse en triviell græsmark. Regler og papirarbejde er bureaukratiske og komplicerede. Naturområderne er ofte små, de ligger ofte langt væk fra gården, de kræver primitive kødkvægracer og endelig er tilvæksten på naturområder relativ lav. I alle tilfælde kan landmanden kun få tilskud, hvis området fremstår med kort og tæt græs efter græsnings sæsonen, dvs. som en golfbane. Dette krav tilgodeser ikke naturen. Natur skal ligne alt andet end en golfbane. Kravet tilgodeser kun græsmarker med kulturplanter – ikke natur med vilde planter. Det er ikke incitament til at pleje natur.

Der er lige indført en såkaldt bagatelgrænse for tilskud til handyr. Det lyder besnærende, men det betyder reelt, at landbrug med besætninger under 10-12 ammekøer ikke kan opnå tilskud til dyrene. Mange af de

mindre dyrehold på naturområder afvikles derfor. Det skal tilføjes, at 13 køer er gennemsnit for kødkvægbesætninger i Danmark. Også mindre fårehold er under afvikling pga. regler og bureaukrati.

Reglerne betyder, at det primært er i Natura 2000 områder (områder med natur af EU fælleskabsinteresse), der kan søges tilskud til græsning (1.400 kr). Det lyder besnærende, men Natura 2000 områder indeholder også mange trivielle græsmarker. Det er frivilligt, om man vil passe på naturen. Ingen kan fortænke landmanden i at hjemtage et tilskud på 3.600 kr per ha til de trivielle græsmarker, dvs. store kulturgræsmarker på lavtliggende områder uden nævneværdig naturinteresse men med størst økonomisk gevinst.

Tilskud og regler for kontrol modvirker kvalitetsnatur og gør det stadigt sværere for de landmænd, der gerne vil forvalte Guds frie natur. Som EU-skatteborgere betaler vi årligt ca. 8,3 mia. kr i direkte indkomststøtte til landbruget. For det får vi bare en lillebitte smule af det, vi til daglig eller som turister gerne vil se i det danske landskab, nemlig enge og overdrev med mange blomster, sommerfugle og fugle. P.t. afvikles hovedparten af naturen på grund af manglende incitament til at pleje.

Jeg håber Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg vil tage affære. Det haster!!

Venlig hilsen

Anna Bodil Hald

Cand. scient. (med speciale i botanisk økologi og forvaltning)

Pilevænget 7

Mobil 21 42 23 30

3500 Værløse

10. marts 2011